

РОЗДІЛ 8

КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО ТА КРИМІНОЛОГІЯ; КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ ПРАВО

УДК 343.9:343.6-055.2](100)

DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2025-2/65>

КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВА ПРОТИДІЯ СТАЛКІНГУ ЯК ФОРМИ ГЕНДЕРНО ЗУМОВЛЕНОГО НАСИЛЬСТВА: МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДЛЯ УКРАЇНИ

CRIMINAL-LEGAL COUNTERACTION TO STALKING AS A FORM OF GENDER-BASED VIOLENCE: INTERNATIONAL EXPERIENCE AND PROSPECTS FOR UKRAINE

Батраченко Т.С., к.ю.н., доцент,
завідувачка кафедри правоохоронної діяльності
Університет митної справи та фінансів

У статті здійснено комплексний аналіз феномену сталкінгу (нав'язливого переслідування) як соціально небезпечного явища, що набуло значного поширення в сучасному суспільстві. Особливу увагу приділено кримінально-правовим аспектам протидії сталкінгу у різних країнах, таких як США, Велика Британія, Німеччина та Австрія. Досліджено ключові особливості правового регулювання цього явища, виокремлено ефективні підходи до криміналізації сталкінгу та аналізується їхня ефективність у запобіганні переслідуванню жертв. Визначено, що найбільш результативними є комплексні правові механізми, які включають не лише кримінальне покарання, а й превентивні заходи: судові заборони, електронний моніторинг переслідувачів, спеціальні програми захисту постраждалих осіб.

Окремо висвітлено проблему кіберсталкінгу, який набув значного поширення у цифровому середовищі. Використання технологій, соціальних мереж та мобільних додатків дозволяє переслідувачам залишатися анонімними та діяти поза юрисдикцією держави жертви, що суттєво ускладнює правове реагування на ці правопорушення. Досліджено можливості вдосконалення механізмів протидії кіберсталкінгу, зокрема шляхом впровадження спеціальних слідчих дій для документування цифрових доказів.

Розглянуто стан правового регулювання сталкінгу в Україні, виокремлено основні недоліки вітчизняного кримінального законодавства, зокрема відсутність чіткої дефініції сталкінгу та правових норм щодо відповідальності за систематичне переслідування. Обґрунтовано необхідність закріплення сталкінгу як окремого складу кримінального правопорушення та визначення відповідальності за нього залежно від рівня небезпеки для жертви. Запропоновано адаптацію міжнародного досвіду до українських реалій з метою створення ефективного механізму протидії сталкінгу, що дозволить підвищити рівень захисту постраждалих осіб та зменшити кількість подібних злочинів.

Ключові слова: сталкінг, кіберсталкінг, кримінально-правова відповідальність, запобіжні заходи, криміналізація, міжнародний досвід, правоохоронні органи, гендерно зумовлене насильство.

The article provides a comprehensive analysis of the phenomenon of stalking as a socially dangerous act that has become increasingly prevalent in modern society. Special attention is given to the criminal-legal aspects of countering stalking in various countries, including the United States, the United Kingdom, Germany, and Austria. The key features of the legal regulation of stalking are examined, with a focus on identifying effective approaches to its criminalization and evaluating their efficiency in preventing harassment of victims. It has been determined that the most successful legal frameworks adopt a comprehensive approach that includes not only criminal prosecution but also preventive measures such as protective court orders, electronic monitoring of stalkers, and special victim protection programs.

A separate focus is placed on the issue of cyberstalking, which has become widespread in the digital environment. The use of modern technology, social media, and mobile applications allows perpetrators to remain anonymous and operate beyond the jurisdiction of the victim's country, significantly complicating legal responses to such offenses. The study examines potential improvements in mechanisms for combating cyberstalking, including the introduction of specialized investigative procedures for documenting digital evidence.

The article also examines the state of legal regulation of stalking in Ukraine, identifying the key shortcomings of national criminal legislation, particularly the lack of a clear definition of stalking and legal provisions regarding liability for systematic harassment. The necessity of recognizing stalking as a separate criminal offense and determining appropriate penalties based on the level of danger posed to the victim is substantiated. The study proposes adapting international best practices to the Ukrainian legal framework to create an effective mechanism for countering stalking, which will enhance victim protection and reduce the occurrence of such crimes.

Key words: stalking, cyberstalking, criminal liability, preventive measures, criminalization, international experience, law enforcement agencies, gender-based violence.

У сучасному світі явище сталкінгу (нав'язливого переслідування) набуло значного поширення, що зумовлює його дослідження не лише у сфері кримінального права, а й у кримінології, психології, соціології та інформаційних технологіях. Цей феномен тісно пов'язаний з еволюцією суспільних комунікацій та розвитком цифрових технологій, які значно розширили можливості переслідувачів впливати на своїх жертв [1, с. 56]. Водночас розвиток інформаційного суспільства сприяв збільшенню кількості випадків переслідування, адже цифрові платформи надають зловмисникам доступ до особистої інформації потерпілих, а також можливість анонімного спостереження та комунікації. Як наслідок, сучасні дослідження приділяють особливу увагу

саме кіберсталкінгу, який, за визначенням європейських науковців, передбачає застосування цифрових технологій (соціальних мереж, мобільних додатків, електронної пошти) для контролю та залякування жертви. Так, у дослідженнях британських правознавців зазначається, що понад 40% випадків сталкінгу у Великій Британії відбуваються у цифровому середовищі, що значно ускладнює їх документування та кримінальне переслідування [2, с. 98]. Саме цифровий характер переслідування сьогодні створює нові виклики для правоохоронних органів та потребує удосконалення правових механізмів реагування.

Однак, сталкінг як форма насильства не обмежується лише цифровими проявами. Він має широкий

спектр варіацій, що відображаються на індивідуальному та суспільному рівнях. Сучасні дослідження демонструють, що переслідування може бути як фізичним, так і психологічним, причому часто поєднують ці два компоненти [4, с. 217]. Науковці Дж. Рейд Мелой (J. Reid Meloy), П. Тьяден (P. Tjaden), Н. Тоенесс (N. Thoennes) зазначають, що сталкінг є формою насильницької поведінки, яка характеризується повторюваними спробами встановлення небажаного контакту, що може включати фізичне переслідування, телефонні дзвінки, надсилання погрозливих повідомлень чи предметів, поширення неправдивої інформації про жертву [5, с. 218]. Таким чином, дослідження цього явища не може обмежуватися лише кримінально-правовим аспектом, оскільки воно також має глибокий психологічний вимір, пов'язаний із впливом сталкінгу на психоемоційний стан потерпілих.

На думку П. Е. Мюллера (P. E. Mullen) та інших дослідників, сталкінг є складним психосоціальним явищем, яке розвивається у кілька ключових стадій: поява нав'язливих думок у переслідувача, спроба контролювати жертву через комунікаційні методи, наростання агресії та, у крайніх випадках, вчинення насильницьких дій [5, с. 218]. Зважаючи на це, важливим аспектом дослідження є виявлення причин такої поведінки, адже мотивація сталкерів може бути різною: від прагнення відновити стосунки з жертвою до відчуття домінування над нею або бажання помститися. У більшості випадків така поведінка супроводжується порушенням особистого простору потерпілих, що може спричинити серйозні психологічні наслідки, а у деяких ситуаціях перерости у фізичне насильство.

Форми прояву сталкінгу значно варіюються залежно від намірів переслідувача та його рівня залученості до життя жертви. У класичному розумінні це може бути безперервне спостереження за потерпілим у реальному житті, нав'язливі контакти, неодноразові спроби комунікації, погрози чи демонстративні акти залякування. Водночас технологічний розвиток сприяв появі кіберсталкінгу, який став однією з найбільш поширених форм переслідування у сучасному світі. Ця форма включає постійне надсилання повідомлень, створення підроблених профілів у соціальних мережах, публікацію особистих даних жертви без її згоди, злам облікових записів та поширення дезінформації. Варто зазначити, що фізичний та кіберсталкінг часто взаємопов'язані, оскільки переслідувач може використовувати отриману онлайн-інформацію для реалізації своїх дій у реальному житті [6, с. 221].

Систематичний характер сталкінгу робить його особливо небезпечним явищем, оскільки переслідувач здійснює свої дії протягом тривалого часу, використовуючи різні методи психологічного та фізичного тиску. Це може включати неодноразові телефонні дзвінки та повідомлення, відстеження пересування жертви, надсилання подарунків або записок, а також зловживання юридичними механізмами, наприклад, поданням фіктивних скарг чи судових позовів. У таких випадках жертви стикаються з відчуттям постійного контролю, що змушує їх змінювати стиль життя, уникати публічних місць або навіть змінювати місце проживання [7, с. 219].

Наслідки сталкінгу для потерпілих можуть бути надзвичайно серйозними, оскільки тривалий психологічний тиск призводить до розвитку психоемоційних розладів, зокрема посттравматичного стресового розладу, депресії, тривожності та соціальної ізоляції. Жертви можуть змушені змінювати місце проживання, роботу, навчальний заклад або навіть зовнішність, аби уникнути переслідувань. Особливо вразливими є жінки, діти, особи похилого віку, громадські діячі та представники публічних професій. Дослідження у США свідчать, що близько 75% жінок, які зазнали насильницьких злочинів, повідомляли про випадки сталкінгу перед тим, як стати жертвами фізичних нападів або навіть убивств. Це свідчить про те, що

сталкінг не можна розглядати як окреме правопорушення, яке не тягне за собою серйозних наслідків, адже він часто є передумовою для більш тяжких злочинів [6, с. 221].

З урахуванням глобалізації та цифровізації сталкінг набув транснаціонального характеру, що створює додаткові складнощі у його правовому регулюванні. Сучасні технології дозволяють переслідувачам діяти анонімно та з будь-якої точки світу, що значно ускладнює боротьбу з такими злочинами. Водночас у країнах, де існують спеціалізовані закони щодо протидії сталкінгу, передбачені механізми оперативного реагування, включаючи судові заборони на контакти, електронний контроль за переслідувачами, а також кримінальну відповідальність за подібні дії [6, с. 227]. В Україні ця проблема залишається нерозв'язаною через відсутність системного законодавчого регулювання та недостатню обізнаність населення щодо механізмів захисту. Таким чином, актуальність питання криміналізації сталкінгу в Україні є надзвичайно високою, оскільки відсутність ефективних правових механізмів сприяє безкарності переслідувачів та збільшує ризики для потенційних жертв.

На нашу думку, достатньо цікавою є практика міжнародного досвіду в цьому питанні. Відтак, на міжнародному рівні сталкінг визнано суспільно небезпечним явищем, що становить серйозну загрозу для психічного здоров'я, безпеки та недоторканності особистого життя людини. Його соціальна небезпечність обумовлена тим, що переслідувач здійснює свої дії систематично та у спосіб, який завдає потерпілому психологічних або фізичних страждань, обмежує його можливість вести звичний спосіб життя та нерідко призводить до тяжких наслідків. У зв'язку з цим значна кількість держав, зокрема ті, які дотримуються англосаксонської та континентальної правових систем, розробили комплексні механізми кримінально-правової протидії цьому явищу, що дозволяє забезпечити належний рівень захисту жертв.

Однією з перших країн, яка запровадила кримінальну відповідальність за сталкінг, стали Сполучені Штати Америки. У 1990 році штат Каліфорнія ухвалив закон, що встановлює кримінальну відповідальність за навмисне, зловмисне і повторюване переслідування особи, яке викликає в неї обгрунтоване почуття страху. Така правова ініціатива була зумовлена значним зростанням кількості злочинів, скоєних після тривалого переслідування жертви, зокрема випадків домашнього насильства та вбивств. Унаслідок ефективності цієї законодавчої моделі інші штати США поступово прийняли аналогічні акти, а у 1996 році на федеральному рівні було ухвалено Interstate Stalking Punishment and Prevention Act, який встановив кримінальну відповідальність за переслідування, що виходить за межі одного штату. У США також запроваджено різні рівні криміналізації сталкінгу: у деяких юрисдикціях за подібні дії передбачена лише адміністративна відповідальність, тоді як в інших штатах це кримінальне правопорушення може тягнути за собою суворі санкції, включаючи багаторічне ув'язнення [8].

Досвід Великої Британії є також показовим у контексті розробки законодавчих механізмів боротьби зі сталкінгом. Ще у 1997 році було ухвалено Закон "Protection from Harassment Act", який став першим нормативно-правовим актом, що передбачав як кримінально-правову, так і цивільно-правову відповідальність за переслідування особи. Його особливістю є можливість отримання жертвами сталкінгу охоронних судових ордерів, що зобов'язують переслідувача припинити будь-які форми контакту. Порушення цього ордеру є самостійним кримінальним правопорушенням і передбачає більш суворе покарання. Британське законодавство також передбачає диференційований підхід до кваліфікації сталкінгу: якщо дії переслідувача містять елементи фізичного насильства, знищення або пошкодження майна, незаконного про-

никнення до житла, покарання є значно суворішим, ніж у випадках, коли переслідування мало виключно психологічний або інформаційний характер [7].

У Німеччині криміналізація stalkingу відбулася у 2007 році з прийняттям §238 Кримінального кодексу ФРН, який визначає stalking як систематичне переслідування особи, що суттєво обмежує її звичний спосіб життя. Важливим елементом німецької правової моделі є обґрунтованість страху потерпілого: для визнання діяння кримінальним правопорушенням не потрібно доводити фактичне застосування насильства чи погрози ним, достатньо довести, що поведінка переслідувача спричинила у жертви відчуття небезпеки та страху за власне життя чи здоров'я. Крім того, у Німеччині активно застосовуються електронні засоби контролю за особами, які підозрюються у вчиненні stalkingу, що дозволяє запобігати його ескалації до більш тяжких злочинів [7].

Австрія пішла аналогічним шляхом і доповнила свій Кримінальний кодекс §107a, який містить положення про відповідальність за повторювані дії, спрямовані на порушення приватного життя жертви. Австрійський підхід відрізняється тим, що значна увага приділяється цифровим формам stalkingу, а законодавство прямо визначає використання технологій для переслідування як обтяжуючу обставину [7].

Попри успішні практики боротьби зі stalkingом у США, Великій Британії, Німеччині та Австрії, у країнах пострадянського простору кримінально-правова протидія цьому явищу залишається нерозвинутою або фрагментарною [8]. В Україні відсутня чітка правова кваліфікація stalkingу, а існуючі механізми реагування є недостатніми для ефективного захисту потерпілих. Однією з ключових проблем є те, що жертви змушені звертатися до правоохоронних органів лише після настання тяжких наслідків, оскільки сам факт нав'язливого переслідування не розглядається як самостійне кримінальне правопорушення. Це створює ситуацію, за якої правозастосовна практика є неефективною, а потенційні злочини, зокрема насильницькі дії проти жертви, не можуть бути попереджені на ранніх стадіях.

Наявні спроби законодавчої ініціативи щодо криміналізації stalkingу в Україні досі не отримали належного розвитку [3, с. 102]. Важливим аспектом залишається необхідність гармонізації національного законодавства із міжнародними стандартами, зокрема шляхом адаптації найкращих практик правозастосування у європейських країнах. Для цього необхідно створити комплексний підхід, що включатиме як кримінальну відповідальність за переслідування, так і механізми превенції, такі як охоронні ордери, електронний контроль за переслідувачами, розвиток спеціалізованих програм підтримки для жертв.

Таким чином, міжнародний досвід свідчить, що криміналізація stalkingу є необхідним кроком для забезпечення ефективного захисту прав і свобод людини. Україна, враховуючи сучасні виклики, зокрема цифровізацію суспільства, має розробити дієвий правовий механізм боротьби зі stalkingом, спираючись на міжнародні практики та адаптуючи їх до особливостей національної правової системи.

В Україні проблема stalkingу почала набувати правової актуальності лише в останні роки, що обумовлено як суспільним запитом на захист прав особи від нав'язливого переслідування, так і розвитком цифрових технологій, які значно розширили можливості стalkerів впливати на жертв. Попри те, що на рівні кримінального та адміністративного законодавства існують норми, які певною мірою можуть бути застосовані до подібних діянь, вони не забезпечують комплексного підходу до боротьби зі stalkingом, а їх практичне застосування ускладнене розмитістю дефініцій та відсутністю єдиного розуміння цього явища. Законодавчі ініціативи, які пропонували внесення змін до Кримінального кодексу України, поки що не створили

дієвого механізму для протидії stalkingу та захисту жертв від систематичного переслідування [3, с. 102-103].

Аналіз зарубіжного досвіду свідчить про необхідність впровадження змін, які передбачали б, зокрема, визнання stalkingу окремим кримінальним правопорушенням, що дозволить чітко визначити його юридичні ознаки та встановити відповідальність за такі дії. Відсутність окремої кримінально-правової норми в українському законодавстві призводить до того, що переслідування може кваліфікуватися за різними статтями КК України, такими як ст. 182 (порушення недоторканності приватного життя), ст. 129 (погроза вбивством), ст. 195 (погроза знищення майна) або навіть як хуліганство за ст. 296. Проте жодна з цих статей не охоплює усю специфіку stalkingу як окремого явища, що значно ускладнює кваліфікацію дій винного та захист потерпілих [5].

Також важливим кроком у криміналізації stalkingу є визначення градації відповідальності залежно від інтенсивності та тяжкості наслідків переслідування. У країнах, які вже запровадили відповідальність за stalking, спостерігається диференційований підхід до встановлення покарання, що залежить від форми stalkingу, кількості випадків, наявності обтяжуючих обставин та психологічного стану потерпілого. Наприклад, у Великій Британії передбачено різні рівні відповідальності: адміністративне покарання за менш інтенсивні прояви переслідування та кримінальна відповідальність у випадках, коли переслідування супроводжується погрозами чи спричиняє жертві тяжкі психічні розлади [8]. Такий підхід дозволяє правоохоронним органам та судам ефективно реагувати на випадки stalkingу, не зводячи їх до малозначних правопорушень, що залишається проблемою в українському контексті.

Не менш важливим аспектом є запровадження захисних заходів для жертв, зокрема судових заборон та електронного контролю за особами, які підозрюються у вчиненні stalkingу. У деяких країнах, таких як США та Німеччина, жертва має можливість отримати захисний судовий ордер, що зобов'язує переслідувача припинити будь-які форми контакту. Порушення такого судового припису тягне за собою кримінальну відповідальність, що значно підвищує рівень захисту потерпілих та дозволяє запобігти більш тяжким злочинам, які можуть виникнути унаслідок ескалації переслідування [7]. В Україні ж механізм судових заборон поки що є недостатньо розвиненим, що створює ризики для осіб, які потерпають від stalkingу, але не можуть отримати належний правовий захист до моменту настання тяжких наслідків.

Ще одним важливим кроком є визнання кіберstalkingу як окремої форми правопорушення, що потребує особливого підходу до розслідування та збору доказів. У сучасних умовах більшість випадків переслідування відбувається у цифровому середовищі, що дозволяє зловмисникам залишатися анонімними, використовувати підроблені профілі у соціальних мережах, застосовувати методи цифрового стеження та маніпуляцій. У країнах ЄС та США кримінальне законодавство містить спеціальні положення, які охоплюють електронні методи переслідування, включаючи незаконний збір персональних даних, поширення образливих або шантажуючих матеріалів, злом облікових записів жертви та постійне спілкування з нею в онлайн-просторі всупереч її волі [7]. Для ефективного розслідування кіберstalkingу правоохоронні органи повинні мати доступ до цифрових доказів та можливість співпрацювати з платформами соціальних мереж та провайдерми електронних послуг, що вимагає адаптації законодавства України до міжнародних стандартів цифрової безпеки.

Наявність чіткої правової бази для криміналізації stalkingу дозволить не лише ефективно притягувати переслідувачів до відповідальності, а й забезпечить можливість раннього втручання у випадки переслідування, що наразі

є суттєвою прогалиною у роботі правоохоронних органів. Як свідчить зарубіжний досвід, своєчасне реагування на випадки сталкінгу дозволяє запобігти більш тяжким злочинам, зокрема вбивствам на ґрунті особистої помсти або домашнього насильства [8]. В Україні ж відсутність законодавчого визначення сталкінгу як кримінального правопорушення призводить до того, що переслідувачі залишаються безкарними до моменту, коли їхні дії вже завдали непоправної шкоди потерпілим. Саме тому криміналізація сталкінгу має стати одним із пріоритетних завдань у реформуванні кримінального законодавства України, що відповідає міжнародним стандартам захисту прав людини та дозволить створити ефективний механізм протидії цьому небезпечному явищу.

Проведений аналіз засвідчив, що сталкінг є серйозним суспільно небезпечним явищем, яке може мати як психологічні, так і фізичні наслідки для потерпілих. На міжнародному рівні це правопорушення вже давно визнано як таке, що потребує кримінально-правової протидії, а в багатьох країнах розроблено ефективні механізми боротьби із систематичним переслідуванням. Досвід США, Великої Британії, Німеччини, Австрії та інших держав свідчить про те, що сталкінг має бути окремим складом кримінального правопорушення, оскільки загальні норми, спрямовані на боротьбу з насильством, шантажем чи порушенням недоторканності приватного життя, не охоплюють усі аспекти цього явища.

Україна, хоча й почала приділяти більше уваги проблемі сталкінгу, все ще не має дієвого законодавчого механізму для його кримінально-правової кваліфікації та попередження. Відсутність чітких норм щодо відповідальності за сталкінг призводить до правової невизначеності, ускладнює роботу правоохоронних органів та залишає жертв без належного захисту.

Саме тому важливим завданням є розробка комплексної законодавчої бази, яка б містила не лише норми щодо криміналізації сталкінгу, але й ефективні інструменти превенції та захисту потерпілих, включаючи механізми судових заборон та електронного моніторингу підозрюваних у переслідуванні осіб.

Ключовими напрямками подальшого розвитку кримінально-правового регулювання сталкінгу в Україні мають стати: - визначення сталкінгу як окремого складу кримінального правопорушення, з деталізацією його кваліфікуючих ознак та відмежуванням від інших злочинів, таких як погроза, шантаж або порушення недоторканності приватного життя; - впровадження градації відповідальності залежно від тяжкості наслідків переслідування, що дозволить застосовувати пропорційні санкції та попереджати серйозні злочини, які можуть виникати внаслідок ескалації сталкінгу; - запровадження механізму захисних заходів, зокрема судових заборон та обмежувальних приписів, які забезпечать швидке реагування на випадки переслідування та унеможливлять подальший контакт переслідувача з жертвою; - визнання кіберсталкінгу як специфічної форми цього правопорушення, що враховуватиме особливості цифрового простору, а також розробка методів збору доказів у випадках переслідування, здійснюваного через електронні комунікаційні засоби; - удосконалення співпраці правоохоронних органів, судових установ та соціальних служб з метою створення міждисциплінарного підходу до виявлення та запобігання сталкінгу.

Подальші наукові дослідження у цій сфері мають бути спрямовані на аналіз ефективності зарубіжних законодавчих моделей та їх адаптацію до української правової системи.

ЛІТЕРАТУРА

1. Батраченко Т. С. Сталкінг: порівняльний аналіз міжнародного досвіду криміналізації та перспективи імплементації в українське законодавство. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції *"Актуальні проблеми кримінально-правового, кримінально-процесуального та криміналістичного забезпечення протидії злочинності в сучасних умовах"*, 20 грудня 2024 р. Дніпро: ДДУВС, 2024. С. 56–60.
2. Кваша Р. В. Кримінально-правові аспекти боротьби зі сталкінгом: міжнародний досвід і перспективи для України. *Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ*. 2020. № 2. С. 98–103.
3. Кримінальний кодекс України. Закон України від 05.04.2001 № 2341-III. *Відомості Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>.
4. Закон України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» від 07.12.2017 № 2229-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19>.
5. Стамбульська конвенція. Конвенція Ради Європи про запобігання насильству щодо жінок та домашньому насильству. *Council of Europe Treaty Series No. 210*. URL: <https://rm.coe.int/168008482e>.
6. Schutz vor Stalking. Gesetz zur Verbesserung des Schutzes vor Nachstellungen. *Bundesministerium der Justiz und für Verbraucherschutz*. URL: <https://www.bmjv.de>.
7. Strafgesetzbuch (StGB) § 238 Nachstellung. *Gesetze im Internet*. URL: https://www.gesetze-im-internet.de/stgb/_238.html.
8. Strafgesetzbuch (StGB) § 107a Fortgesetzte Belästigung. *Rechtsinformationssystem des Bundes*. URL: <https://www.ris.bka.gv.at/Dokumente/Bundesnormen/NOR40195937/NOR40195937.html>.